EUROOPA PARLAMENT

2004 *2009*

Kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjon

2008/2157(INI)

15.10.2008

RAPORTI PROJEKT

FRONTEXi tegevusele ja Euroopa piiride valvamise süsteemile (EUROSUR) antud hinnang ja nende tulevane areng
(2008/2157(INI))

Kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjon

Raportöör: Javier Moreno Sánchez

SISUKORD

lehekülg

EUROOPA PARLAMENDI RESOLUTSIOONI ETTEPANEK 3

SELETUSKIRI 7

EUROOPA PARLAMENDI RESOLUTSIOONI ETTEPANEK

FRONTEXi tegevusele ja Euroopa piiride valvamise süsteemile (EUROSUR) antud hinnangu ja nende tulevase arengu kohta
(2008/2157(INI))

Euroopa Parlament,

– võttes arvesse komisjoni teatist Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele, mis käsitleb aruannet FRONTEXi tegevusele antud hinnangu ja tema tulevase arengu kohta (KOM(2008)0067);

– võttes arvesse komisjoni teatist Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele Euroopa piiride valvamise süsteemi (EUROSUR) loomise analüüsi kohta (KOM(2008)0068);

– võttes arvesse komisjoni teatist Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele järgmiste Euroopa Liidu piirihaldusmeetmete ettevalmistamise kohta (KOM(2008)0069);

– võttes arvesse nõukogu 26. oktoobri 2004. aasta määrust (EÜ) nr 2007/2004 Euroopa Liidu liikmesriikide välispiiril tehtava operatiivkoostöö juhtimise Euroopa agentuuri asutamise kohta[1];

– võttes arvesse 7. juulil 2008 Pariisis 27 liikmesriigi poolt vastu võetud Euroopa sisserände- ja varjupaigapakti, mis kiidetakse heaks 2008. aasta oktoobris toimuval Euroopa Ülemkogu istungil;

– võttes arvesse Euroopa Ülemkogu 15. ja 16. detsembri 2005. aasta istungi eesistujariigi järeldusi teemal "Üldine lähenemisviis migratsioonile: Aafrikale ja Vahemere piirkonna riikidele suunatud esmatähtsad meetmed", mis lisati Euroopa Ülemkogu 14. ja 15. detsembri 2006. aasta istungi eesistujariigi järeldustele;

– võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. juuli 2007. aasta määrust (EÜ) nr 863/2007, millega kehtestatakse mehhanism piirivalve kiirreageerimisrühmade loomiseks[2]**;**

– võttes arvesse Euroopa Parlamendi 26. septembri 2007. aasta resolutsiooni poliitiliste prioriteetide kohta võitluses kolmandate riikide kodanike ebaseadusliku sisserändega[3];

– võttes arvesse kodukorra artiklit 45;

– võttes arvesse kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjoni raportit ja arengukomisjoni ning eelarvekomisjoni arvamusi (A6-0000/2008),

A. arvestades, et võitlus ebaseadusliku sisserände vastu ja konkreetsemalt kõigi liidu piiride integreeritud haldamine peab saama rändeküsimusi puudutava üldise ja ühtlustatud

[1] ELT L 349, 25.11.2004, lk 1.
[2] ELT L 199, 31.7.2007, lk 30.
[3] ELT C 219E, 28.8.2008, lk 223.

lähenemisviisi osaks, hõlmates ka seadusliku sisserände korraldamist, seaduslike sisserändajate integratsiooni ning koostööd päritolu- ja transiidiriikidega;

B. arvestades, et sellised rändenähtused kestavad seni, kuni püsib arengutaseme vahe maailma erinevate piirkondade vahel, ning et seetõttu tuleb rändevoogude haldamist korraldada koostoimes arengupoliitika ja kolmandate riikidega tehtava koostööga;

C. arvestades, et liidu välispiiride valvamine on üks ebaseadusliku sisserände vastu võitlemise dünaamilisi elemente, mida tuleb täiendada ebaseadusliku sisserände teket takistava õiguskaitsepoliitikaga, nagu võitlus ebaseadusliku tööhõivega, eelkõige direktiivi vastuvõtmise abil, millega nähakse ette sanktsioonid ebaseaduslikult riigis viibivate kolmandate riikide kodanike tööandjate suhtes, ning võitlus organiseeritud kuritegevuses osalevate inimkaubitsejate võrgustikega;

D. arvestades, et kuigi piiride kontrollimine on iga liikmesriigi enda ülesanne selles osas, mis puudutab konkreetse riigi piiri, on Euroopa Liidule ida ja lõuna poolt avaldatava migratsioonisurve tõttu vajalik arendada ja organiseerida liikmesriikide ühist vastutust ja solidaarsuse kohustust, et hõlbustada kõnealuse nähtuse vastu võitlemiseks kaasatavate materiaalsete ja inimressursside ühist kasutamist;

E. tundes rahulolu FRONTEXi tegevuse esimeste mõõdetavate tulemuste üle alates agentuuri tegevuse algusest 2005. aasta oktoobris ning tunnistades vajadust määrata kindlaks keskmise tähtajaga ja pikaajaline strateegia, mis agentuuri praeguses arenguetapis on muutunud hädavajalikuks;

F. arvestades, et see strateegia peab võimaldama kontrollida, kui toimiv on liikmesriikidevahelise „kohustusliku solidaarsuse" põhimõte (põhimõte, millele on viidatud ka seoses Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. juuli 2007. aasta määrusega (EÜ) nr 863/2007, millega kehtestatakse mehhanism piirivalve kiirreageerimisrühmade (RABIT) loomiseks[1] ja mis koordineerib Euroopa Liidu kiirreageerimisrühmade tegevust eriolukorras), et valida asjakohane toimimisviis, mis tagaks agentuuri tingimusteta varustamise tõhusaks tegutsemiseks vajalike materiaalsete ressurssidega (mis on loetletud tehnilise varustuse keskregistris CRATE) ja inimressurssidega;

G. arvestades, et kogu agentuuri tegevus peab igal juhul vastama rahvusvahelise õiguse normidele, eelkõige selles osas, mis puudutab inimõigusi, inimväärikust ja pagulaste väärikust ning eriti varjupaigaõigust ja välja- või tagasisaatmise lubamatuse põhimõtet;

H. arvestades, et agentuur peab kõigis oma tegevustes lähtuma vajadusest võtta tarvitusele ettevaatusabinõud ja meetmed, et tagada kõige haavatavamate isikute, naiste ja laste ning eelkõige saatjata alaealiste ja puuetega isikute õiguste austamine;

I. arvestades, et FRONTEXi tegevuse humanitaarset poolt peab toetama võimalikult suur õiguskindlus, ja seda nii agentuuri läbiviidavate päästeoperatsioonide puhul kui ka tagasipöördumisjuhtumite korral, millesse agentuur võidakse kaasata;

J. arvestades, et FRONTEXi tegevusse kaasatud spetsialistide koolitused on õnnestunud, tuleks koolitustegevust jätkata, suunates selle eelkõige kolmandate riikide töötajatele, kes

[1] ELT L 199, 31.7.2007, lk 30.

peavad igapäevaselt agentuuriga koostööd tegema,

1. kutsub liikmesriike üles käsitlema rändeprobleeme üldisest vaatenurgast, mis võimaldab samas tempos edendada liidu piirikontrolli tugevdamist, võitlust ebaseadusliku sisserändega ja ebaseaduslikult riigis viibivate välismaalaste tagasipöördumist päritoluriiki, võitlust ebaseadusliku tööhõive ja inimkaubandusega, kuid ka seadusliku sisserände korraldamist ja seaduslike sisserändajate integratsiooni hõlbustavaid meetmeid, üldise partnerluse tugevdamist kolmandate riikidega, soodustades rände ja arengu positiivset suhet, ning ühenduse tasandil ühtse poliitika väljatöötamist varjupaigaõiguse valdkonnas;

2. nõuab, et võetaks arvesse, et FRONTEXi jaoks on äärmiselt vajalik olla kindel, et nii erioperatsioonide kui ka alaliste ülesannete jaoks on liikmesriikide poolt agentuuri kasutusse antud vahendid alati kättesaadavad;

3. kutsub seetõttu liikmesriike üles kehtestama võimalikult kiiresti nn kohustusliku ja tühistamatu solidaarsuse süsteemi, mis võimaldab FRONTEXil oma ülesannete ettevalmistamisel ja täitmisel kõrvaldada ebaselguse, mis puudutab reaalajas kättesaadavate vahendite täpset ulatust;

4. nõuab alaliste ja operatiivsete ühisvalvepatrullide loomist, kes tegutseksid aastaringselt kõigis kõrge riskitasemega piirkondades, eelkõige merepiiridel;

5. palub liikmesriikidel võimalikult kiiresti rakendada solidaarsuse põhimõtet, suurendades oluliselt agentuuri käsutusse antavate materiaalsete vahendite hulka ja tagades praktikas nende absoluutse kättesaadavuse;

6. palub FRONTEXil esitada nõukogule ja Euroopa Parlamendile aruande, milles käsitletakse eelkõige CRATE registris loetletud vahendite tegelikku kasutamist ja reaalset kättesaadavust, ning vajaduse korral tuua välja tekkinud probleemid;

7. palub liikmesriikidel, juhul kui vahendite kättesaadavus on jätkuvalt ebapiisav, võtta kiiresti meetmeid FRONTEXi eelarvemahu muutmiseks, et võimaldada agentuuril rentida või osta vahendeid oma ülesannete täitmiseks;

8. tuletab meelde, et Euroopa Parlament on eelarvepädeva institutsioonina pärast FRONTEXi asutamist juba selle eelarvet suurendanud ning tagab eelarve nõuetekohase täitmise ja selle kohandamise vastavalt ülesannete muutumisele;

9. tunneb heameelt oluliste koostööalaste jõupingutuste üle, mida on teinud peaaegu kõik kolmandad riigid, kellega FRONTEX on igapäevaselt koostööd teinud, ning mis on võimaldanud saavutada äärmiselt positiivseid tulemusi, näiteks Kanaari saartel;

10. kutsub seevastu üles kolmandaid riike, kelle koostöö on olnud ebapiisav või isegi olematu, andma endast parima agentuuri töö hõlbustamiseks, tagades eelkõige ennetusega tegelevate asutuste tõhusama koostöö;

11. palub liikmesriikidel võimaldada FRONTEXi volituste läbivaatamist, et kõrvaldada õiguslikud lüngad, mis võivad agentuuri tegevust takistada, lisades eelkõige juriidiliselt täpseid sätteid tingimuste kohta, mis puudutavad FRONTEXi osalemist merepäästetöödel

ja agentuuri panust tagasisaatmisoperatsioonide korral ning kolmandate riikide võimalust kasutada agentuuri seadmeid, eelkõige pilootprojektide kaudu, kus nad on toetuse saajad;

12. on seisukohal, et selline FRONTEXi volituste laienemine ja agentuuri panuse kaasamine igapäevasesse võitlusesse ebaseadusliku rändega võib õigustada FRONTEXi logistilise ja haldussuutlikkuse struktuurilist arendamist, järgides proportsionaalsuse põhimõtet;

13. on eelkõige veendunud, et isegi kui arengutempo ja kasutatavad ressursid ei anna veel põhjust detsentraliseeritud asutuste arvu mitmekordistamiseks, võiks juba praegu kavandada kahe eraldi haru loomist: üks maismaapiire puudutava tegevuse ja teine mereoperatsioonide koordineerimiseks;

14. rõhutab vajadust jätkata agentuuri tegevusse kaasatud töötajate koolitamist, eelkõige mereõiguse, varjupaigaõiguse ja põhiõiguste valdkonnas, ning kui volitusi on laiendatud, korraldada koolitusi ka asjassepuutuvate kolmandate riikide töötajatele; julgustab seetõttu FRONTEXit tegema koostööd teiste asutustega, nagu Rahvusvaheline Migratsiooniamet, Põhiõiguste Amet ja ÜRO Pagulaste Ülemkomissari Amet;

15. tunneb heameelt nõukogus toimunud arutelu üle, mille eesmärk on luua süsteem EUROSUR, et tagada kõigi seirevahendite optimaalne kasutus, peamiselt laiendades nende praegust kasutusala, mis hõlmab ainult osaliselt piirkondi, kus tuleb operatsioone läbi viia;

16. nõuab seega, et viivitamatult algatataks liikmesriikide seiresüsteemide kaasajastamine ja nende võrgustikuks ühendamine ning et sidususe tagamiseks usaldataks FRONTEXile olemasolevate vahendite koondamine, eelkõige liikmesriikide migratsiooniteenistuste turvalise veebipõhise teabevahetusvõrgu (ICONET) haldamine ning piiriületuse- ja sisserändealase teabe, arutelude ja teabevahetuse keskuse (CIREFI) tegevuse jätkamine; rõhutab ka vajadust edendada riskianalüüsi valdkonnas agentuuri koostööd teiste Euroopa ametite ja rahvusvaheliste asutustega ning kolmandate riikide piirikontrolliasutustega;

17. palub liikmesriikidel tagada, et uurimistegevuses võetaks arvesse piirikontrolliteenistuste konkreetseid vajadusi;

18. rõhutab, et on oluline lisada Euroopa Liidu üldisesse piirihaldussüsteemi uusi väljapakutud Euroopa piirikontrollisüsteeme, nagu elektrooniline reisivolitussüsteem (ESTA), sisenemis-/väljumissüsteem, *Fast track* jne;

19. palub FRONTEXil algatada liikmesriikide pädevate asutuste ühise teabevahetuskeskkonna loomine, et optimeerida asjaomase tundliku teabe kogumist, analüüsimist ja levitamist; palub Euroopa julgeoleku-uuringute ja innovatsiooni foorumil (ESRIF) anda oma panuse selle eesmärgi saavutamiseks, pidades oma töös esmatähtsaks ühiseid rakendusi seirevahendite täiustamiseks ja uuendamiseks;

20. palub agentuuril teavitada Euroopa Parlamenti kolmandate riikidega sõlmitud lepingutest ning avaldada ühisoperatsioonide hindamisaruanded;

21. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, komisjonile, liikmesriikide valitsustele ja parlamentidele ning ÜRO Pagulaste Ülemkomissari Ametile ja Rahvusvahelisele Migratsiooniorganisatsioonile.

SELETUSKIRI

I. Sissejuhatus.

„Ma tahaks naeratada, sest tunnen endal olevat hiiglase jõudu. Ma hüppasin Euroopa peale. Ma kõndisin läbi mere ja hüppasin üle mägede.

...

Massambalo. Talle meenus eelmisel päeval kuuldud jutustus. Just selline oli olnud väljarännanute jumala nimi, selle jumala nimi, kes sööstis üle varjude kontinendi, et valvata kannatavate rahvaste üle."

Laurent Gaudé. Eldorado.

Ei Laurent Gaudé imetlusväärses romaanis mainitud Aafrika jumal ega teised väljarännanud rahvaste jumalad ei suuda enam valvata järjest suurema hulga inimolevuste üle, kes põgenedes viletsuse eest „kõnnivad läbi mere ja hüppavad üle mägede", et jõuda Euroopa unelmatemaale. Merel kaduma jäänud isikute arv ja pildid Euroopa Liidu lõunarannikul vankumatu järjekindlusega randuvatest hädapärastest meresõidukitest meenutavad seda meile iga päev.

Need jumalad ei suuda kaitsta kõiki neid meeleheitel inimesi surmaohtude eest, mida nad oma lootuse teekonnal kohtavad, ega maffiarühmituste ja ebaseadusliku rände korraldajate küüniste eest, aga ka halastamatute tööandjate eest, kes asuvad neid ära kasutama niipea, kui nad meie kontinendile jõuavad.

Meie, inimolevused, Euroopa kodanikud peame suutma sulgeda selle põrgutee ja peatada ebaseadusliku rände. Samaaegselt peame aga suutma saavutada, et vaid õiguspäraseid teid kasutavad sisserändajad jõuaksid Euroopa Liidu territooriumile ning et seejärel võetaks kõik mõeldavad meetmed nende lõimimiseks meie ühiskondadesse.

Just meie, Euroopa kodanikud, peame käivitama rände päritoluriikidega asjakohase koostöö, et ränne muutuks nii nende riikide, aga ka sihtriikide, eeskätt aga rändes osalejate endi jaoks arenguga seotud teguriks.

Selles kogu Euroopa reageerimises sisserändega seotud probleemile ei saa me mööda keerulisest, kuid hädavajalikust ülesandest, milleks on piirikontrolli tõhustamine kõikidel Euroopa Liidu välispiiridel.

Selle kontrolli näol on tegemist vaid ühe Euroopa Liidus rakendatava üldise poliitika tahuga, mille põhipunktid on võetud üle hiljuti vastuvõetud Euroopa rände- ja varjupaiga pakti.

Nimelt sellises raamistikus tuleb käsitleda raportööri esitatud omaalgatusliku raporti projekti, milles on vastuseks vastavateemalisele komisjoni teatisele visandatud ettepanek anda hinnang ja arendada edasi Euroopa välispiiride agentuuri (FRONTEX) tegevust ja Euroopa piiride valvamise süsteemi (EUROSUR).

Raportöör püüdis arvesse võtta erinevaid seisukohti, mis kõlasid 30. juuni 2008. aasta avaliku kuulamise käigus ning LIBE komisjonis toimunud aruteludel, samuti pidas ta silmas komisjoni, nõukogu ja VVOde esindajate, agentuuri töötajate, eeskätt selle direktori ja asedirektoriga toimunud kohtumisi. Eri poliitiliste rühmituste pakutavad parandused saavad

arutelu ja raportit üksnes rikastada.

Ja lõpuks, et saada piiride integreeritud haldamisest täielikku ülevaadet, tuleb käesolevat raportit käsitleda koos Euroopa Parlamendi raportiga seoses komisjoni teatisega „Järgmiste Euroopa Liidu piirihaldusmeetmete ettevalmistamine".

II. HINNANG 2005/2007

FRONTEXi tegevuse prioriteediks on **välispiiri haldamisel tehtava** liikmesriikidevahelise **operatiivkoostöö koordineerimine**

Agentuuri eesmärk on tõhustada liikmesriikide välispiiride integreeritud haldamist, et võidelda ebaseadusliku rändega ja inimkaubitsejate võrgustikega, kaitstes samaaegselt täiel määral sisserändajate väärikust ja põhiõigusi, eriti nende õigust elule. Seoses sellega peaks Euroopa Parlament nõudma agentuuri volituste muutmist ning merel läbiviidavate päästetöödega seotud õiguslike tingimuste täpsustamist. Agentuur peaks samuti võtma vajalikud ettevaatusabinõud ja leidma vahendid selleks, et kõige enam ohustatud isikuid, naisi ja lapsi, eeskätt alaealisi ja puudega isikuid koheldaks väärikalt ja tagataks nende inimõigused.

2006. ja 2007. aastal viis agentuur läbi 28 ühisoperatsiooni, neist 9 merel, 12 maismaapiiridel ja 7 õhupiiridel, lisaks mainitud operatsioonidele on käivitatud 10 katseprojekti.

Mainitud operatsioonid annavad võimaluse vajaliku teabe ja kogemuste vahetamiseks ning võimaldavad tõhustada riiklike piirikontrollitalituste igapäevast koostööd – kahe aasta jooksul on enam kui 53 000 isikut piiridel vahistatud või tagasi saadetud, avastatud on enam kui 2 900 võltsitud reisidokumenti ning arreteeritud 58 ebaseaduslike rändajate üleviijat.

Liikmesriikide osalemine on osutunud suuresti erinevaks: merepiirioperatsioonidel on osalenud keskmiselt seitse liikmesriiki, maismaapiirioperatsioonidel üheksa ja õhupiirioperatsioonidel üksteist. Euroopa Parlament peaks nõudma, et kõik liikmesriigid täidaks oma kohustusi ja annaks eeskätt piirivalve kiirreageerimisrühmi (RABIT) käsitlevas määruses sätestatud „kohustusliku solidaarsuse" põhimõtte kohaselt agentuuri käsutusse selle tõhusaks tegevuseks vajalikud vahendid ja inimressursid. Varustuse jätkuvat ebapiisavust silmas pidades tuleks uurida võimalust kohandada agentuuri eelarvet, et osutuks võimalikuks varustuse hankimine või rentimine agentuuri enda poolt.

Teistest suurtest algatustest tuleb märkida Euroopa patrullivõrgustiku rajamist (2007. aasta mais), mis katab asjaomaste liikmesriikide rannikulähedasi alasid ning piiridel toimuva kontrolli ja seire jaoks ühiskasutusse antavate tehniliste vahendite registri (CRATE) loomist.

Strateegilises plaanis sunnib kogemus keskendama ebaseadusliku sisserände vastu võitlemise operatiivkoostööd põletava prioriteedina lõunapoolsele merepiirile. Seetõttu peaks Euroopa Parlament nõudma, et uuritaks võimalust rajada agentuuri piirkondlikud harukontorid sellistesse liikmesriikidesse, mis on pideva ebaseadusliku rände surve all, ning et suure riskiohuga piirkondades korraldatavad operatsioonid muudetaks süstemaatiliseks.

FRONTEX võib samuti **toetada liikmesriike, kes puutuvad kokku olukorraga, mis nõuab tõhustatud operatiivset abi ja vahendeid ning kiirreageerimisjõudude paigutamist piiridele.**

20. augustil 2007. aastal käivitatud RABIT süsteemi raames, mille Euroopa Parlament kiitis heaks esimesel lugemisel, nähakse ette „kiirreageerimisjõu" loomine, mis pakub raskustes olevale liikmesriigile täiendavat toetust inimjõu kujul. Piiridel kasutatavad eriettevalmistusega

kiirreageerimisüksused hõlmavad ligikaudu 500–600 piirivalvurit, 2007. aasta sügisel viidi läbi sellealane õppus.

FRONTEX peaks nägema ette kiirreageerimisjõudude poolt kasutatava omaenda varustuse hankimise, mis võimaldab ohuolukorras tagada nende jõudude valmisoleku võimalikult kiiresti.

Teiselt poolt arendab FRONTEX välja võimaluse **pakkuda liikmesriikidele abi oma riiklike piirivalvurite koolitamisel,** mis hõlmab muuhulgas ka **ühiste standardite väljatöötamist.**

Agentuuri FRONTEX korraldatud 97 koolitusüritusel osales kokku 1 341 isikut. Koolituse eesmärgiks oli ühtlustada piirivalvurite ettevalmistust kogu Euroopa ulatuses.

Rakendatav lähenemissuund osutus äärmiselt viljakaks ja seda tuleks laiendada, pidades silmas Schengeni *acquis*'d (ja sidusust sellega). Koolitus tuleks eeskätt keskendada kolmandate riikide kodanikele, kes teevad FRONTEXiga koostööd. Samuti tuleks arendada koostööd rahvusvaheliste institutsioonidega, nagu IMO ja UNHCR.

FRONTEX teostab ise **riskianalüüse**, mis on tema tegevuses otsustava ja läbiva tähtsusega: nii osales ta teise iga-aastase riskianalüüsi raames (veebruar 2007) organiseeritud kuritegevuse ohtude hindamise (OCTA) raporti koostamises ja aitas koos Europoliga koostada aruannet kõrge riskiga ebaseadusliku sisserände teede kohta Lääne-Balkani riikides.

Selleks lülitus FRONTEX 2007. aastal *ICONeti võrku* – mis võimaldab alates 2006. aastast asjaomaste asutuste vahelist teabevahetust ebaseadusliku sisserände kohta –, et vahetada liikmesriikidega teavet riskianalüüside, ühisoperatsioonide ettevalmistamise ning isikute tagasisaatmise kohta; ta osaleb ühtlasi piiriületus- ja sisserändealase teabe, analüüsi ja infovahetuse keskuse *CIREFI koosolekutel*.

Koosmõju ärakasutamiseks ja mastaabiefekti saavutamiseks peaks erinevaid vahendeid ja asutusi haldama FRONTEX.

FRONTEX on kaasatud **välispiiri kontrolli ja valvet käsitlevatesse uuringutesse.** See *„valvamine"* väljendub nüüdseks korraldatud juba kuues teadus- ja arendustegevuse projektis ja seitsmes seminaris, mis on kaasa aidanud riiki sisenemise ja riigist lahkumise süsteemi (sealhulgas *BIOPASS*) ja Euroopa piirivalvesüsteemi väljatöötamisele ja kindlaksmääramisele; aga eelkõige osaleb FRONTEX aktiivselt *uue Euroopa julgeoleku-uuringute ja innovatsioonifoorumi* (ESRIF) töös, mille raames on loodud eraldi töörühm piiride turvalisuse küsimustes.

Agentuuri tegevus on suunatud sellele, et teadustegevuses võetaks spetsiaalselt arvesse piirivalveasutuste konkreetseid vajadusi.

Lõpuks on FRONTEX seoses kontrolli- ja seireoperatsioonidega volitatud **andma liikmesriikidele ühiste tagasisaatmisoperatsioonide korraldamiseks vajalikku abi.** Kuigi FRONTEX on juba andnud abi üheksa seda tüüpi operatsiooni korraldamiseks, jääb tema roll ja õiguslikud tingimused siiski häguseks ja need tuleks täpsemalt piiritleda.

III. PIKAAJALINE NÄGEMUS:

FRONTEX on liidu integreeritud piirihaldusstrateegia pikaajalise arengu põhielement, kui mitte keskne element. Astmelise lähenemisviisi ja haldussuutlikkuse järkjärgulise tugevdamise kaudu võib ta anda Schengeni üldisele süsteemile tõelist lisandväärtust, eelkõige **koostöös kolmandate riikidega võetavate meetmete** raames, tagades sidususe oma tegevuse ja välissuhete poliitika üldise raamistiku vahel

Venemaa, Ukraina ja Šveitsi piirivalveasutustega on juba kokku lepitud koostöökord, mis annab suurepäraseid tulemusi, ja paljude teiste koostöövõimaluste kohta käivad läbirääkimised.

Piiridel võetavate meetmete osas lähtub FRONTEX paralleelselt ühtse lähenemisviisi põhimõttest, mis koondab piirikontrolli- ja tolliasutused kokku, tegeledes pidevalt pädevate asutuste koostöö või kõige edukamate katseprojektide raames parimate tavade levitamisega.

FRONTEXi panuse põhielement on tema osalemine **EUROSURi** (mis otsustati 2006. aasta 14. ja 15. detsembri ülemkogul) välja töötamises, mis on keskendunud liidu lõuna- ja idapoolsetele välispiiridele ja mille esmane prioriteet peab olema kõikide mereseiresüsteemide integreerimine selleks, et paremini täita talle omistatud ülesandeid: ELi territooriumile *ebaseadusliku sisserände vähendamine*, sisejulgeoleku tugevdamine tervikuna, aidates kaasa *piiriülese kuritegevuse vastasele võitlusele ja kuritegevuse paljastamisele*, ning *otsingu- ja päästejõudude tugevdamine,* et säästa rohkem inimelusid (nendes kolmes valdkonnas on EUROSURi õnnestumiseks vaja täielikult kaasata asjaomaseid kolmandaid riike, eelkõige Vahemereäärseid lõunapoolseid riike, kust Euroopa Liitu suunduva rände surve on kõige suurem).

Suurimaks väljakutseks ongi olemasolevate seireinfrastruktuuride parem koordineerimine ja nende praeguse katvuse laiendamine, mis hõlmab tänaseks vaid osa piirkondadest, kus on vaja operatsioone läbi viia, et saada täpne ülevaade tegelikust hetkeolukorrast ja suurendada õiguskaitse- ja/või abiasutuste reageerimisvõimet. Euroopa Parlament peaks nõudma riikide seiresüsteemide nõutavale tasemele viimise ja nende võrgustikku ühendamise viivitamatut alustamist. Teadus- ja arendustegevuse puhul tuleks eelistada seirevahendite täiendamise ja uuendamise ühisrakendusi.

Ja lõpuks tuleks kindlaks määrata, kelle ülesandeks tuleb usaldada riikide pädevate asutuste ühise teabejagamiskeskkonna loomine nende tundlike andmete kogumise, analüüsimise ja levitamise optimeerimiseks.

Paistab, et FRONTEX ja EUROSUR on mõlemad vajalikud selleks, et väljendada hädavajalikku liikmesriikide **solidaarset operatiivsust**, sest ainult selle aktiivne väljendamine võimaldab suunata ressursse välispiiri lõikudesse, mis vajavad enim abi.

Mis puutub **täisvõimsusega Euroopa piirivalvesüsteemi asutamisse**, siis seda küsimust saab lahendada alles siis, kui on saadud esimesed kogemused FRONTEXi toimivusest, sest kuigi praeguse asjaomastele sektoritele ressursside määramise süsteemi parandamise küsimused ja praeguste mehhanismide parema rentaabluse püüdlused on õigustatud, ei tohi siiski unustada – rääkimata sellise süsteemi loomise ilmselgelt poliitilisest mõõtmest –, et Euroopa Liidu liikmesriikidel on juba 450 000 piirivalvurit…